

***Zespół Szkół im. Lotników Polskich
w Płocicznie-Tartak***

**Wewnątrzszkolny system
doradztwa zawodowego**

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Charakterystyka programu	4
II. Cele Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.....	5
III. Obszary Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.....	6
IV. Etapy realizacji Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego	8
V. Formy realizacji Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego	9
VI. Metody pracy	10
VII. Efekty	11
VIII. Plan działań	12
VII. Monitoring i ewaluacja	14

Wstęp

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia ponadgimnazjalnego. System określa rolę, zadania i metody oraz formy pracy zawodoznawczej nauczycieli.

Okres nauki w gimnazjum jest dla młodzieży czasem poszukiwania tożsamości oraz dokonywania wyboru własnej drogi edukacyjnej i zawodowej. Konieczność wyboru szkoły średniej i kierunku ewentualnych studiów determinuje młodych ludzi do planowania swojej zawodowej kariery. Planowanie i podjęcie ostatecznej decyzji jest jednym z najtrudniejszych wyborów życiowych, dlatego należy wspierać i ukierunkowywać młodzież poprzez kompetentne i profesjonalne poradnictwo edukacyjno- zawodowe, które sprawi, że decyzje podjęte przez młodych ludzi będą świadome i adekwatne do potrzeb wciąż zmieniającego się rynku pracy. Oznacza to konieczność stworzenia systemu doradztwa zawodowego, który stworzy uczniom możliwość zdobycia konkretnej wiedzy i umiejętności niezbędnych do odnalezienia własnej drogi edukacyjnej i zawodowej w oparciu o wiedzę o sobie samym, swoich predyspozycjach zawodowych i oczekiwaniach rynku pracy.

Zakładamy, że nasze działania przyczynią się do podniesienia wiedzy i umiejętności w dokonywaniu trafnych wyborów edukacyjnych i zawodowych, a także w obszarze samoinicjatywy, przedsiębiorczości i kreatywności.

I. Charakterystyka programu

1. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego realizowany będzie wśród wszystkich uczniów gimnazjum i będzie obejmował:
 - a) prowadzenie zajęć warsztatowych z pedagogiem, doradcą zawodowym,
 - b) prowadzenie konsultacji indywidualnych z uczniami, nauczycielami i rodzicami,
 - c) wizyty w szkołach średnich,
 - d) wizyty na Targach Edukacyjnych w Suwałkach,
 - e) wizyty w zakładach pracy,
 - f) spotkania z przedstawicielami różnych szkół ponadgimnazjalnych.
2. Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego zakłada, że:
 - a) wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia,
 - b) na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki intelektualne, emocjonalne i zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia rodziny oraz wpływ środowiska,
 - c) preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się w toku życia człowieka,
 - d) prowadzona jest indywidualna i grupowa praca z uczniami, rodzicami i nauczycielami (radą pedagogiczną),
 - e) działania zawodoznawcze są planowane i systematycznie realizowane.
3. Program Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego obejmuje następujące obszary działania - pracę z:
 - a) nauczycielami,
 - b) uczniami (klasą),
 - c) rodzicami.

II. Cele Wewnętrzskiego Systemu Doradztwa Zawodowego

1. Podniesienie wiedzy i umiejętności planowania własnej drogi edukacyjno- zawodowej uczniów Gimnazjum im. Lotników Polskich w Płocicznie – Tartak.
2. Aktywizowanie i podnoszenie kompetencji nauczycieli do prowadzenia orientacji i doradztwa zawodowego w gimnazjum.
3. Rozwijanie aktywności poznawczej uczniów w kierunku właściwej samooceny swoich możliwości psychofizycznych.
4. Poznawanie przez młodzież własnej osobowości w określaniu przydatności zawodowej.
5. Przygotowanie uczniów do konstruowania realistycznych planów Kariery Edukacyjno-Zawodowej.
6. Kształtowanie świadomych decyzji w wyborze zawodu i szkoły.
7. Aktywizowanie uczniów do poznawania różnych grup zawodowych.
8. Inspirowanie młodzieży do poznawania kierunków kształcenia i wymagań edukacyjnych w szkołach ponadgimnazjalnych.
9. Rozwijanie umiejętności pracy zespołowej, przełamywanie barier środowiskowych oraz kształtowanie właściwych relacji społecznych.
10. Poznawanie rynku pracy oraz zjawisk reorientacji, mobilności zawodowej i bezrobocia.
11. Poznawanie zawodów przyszłości w kraju i w Unii Europejskiej.
12. Zapoznanie rodziców z problematyką rozwoju zawodowego dziecka.
13. Aktywizowanie rodziców w proces wychowawczy dziecka dotyczący wyboru zawodu i właściwej szkoły ponadgimnazjalnej.
14. Włączanie placówek, instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.
15. Prowadzenie indywidualnego i grupowego doradztwa zawodowego.
16. Prowadzenie diagnozy środowiska szkół ponadgimnazjalnych i dostosowanie ofert edukacyjnych do potrzeb uczniów oraz do zmian na rynku pracy.

III. Obszary Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

1. Praca z uczniami obejmuje:

- a) poznawanie różnych zawodów,
- b) poznawanie osobowości,
- c) autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych w odniesieniu do specyfiki wybieranych zawodów,
- d) konfrontowanie własnej samooceny z wymaganiami szkół i zawodów,
- e) poznawanie struktury i warunków przyjęć do szkół ponadgimnazjalnych,
- f) pomoc w planowaniu Kariery Edukacyjno-Zawodowej,
- g) analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na lokalnym, krajowym i unijnym rynku pracy,
- h) przygotowywanie się do procesów reorientacji, mobilności oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych: poszukiwanie pierwszej pracy, bezrobocie, ograniczenia zdrowotne itp.,
- i) indywidualną pracę z osobami niezdecydowanymi, posiadającymi przeciwwskazania zdrowotne w podejmowaniu decyzji edukacyjno - zawodowych oraz mającymi problemy osobiste,
- j) grupowe zajęcia aktywizujące prawidłowy wybór zawodu i szkoły,
- k) pomoc w wyborze odpowiedniej praktyki zawodowej w zakładach pracy,
- l) wskazywanie możliwości uzyskania kwalifikacji zawodowych w systemie pozaoświatowym,
- m) kształtowanie umiejętności świadomego i realistycznego wyboru i poszukiwania pracy.

2. Praca z rodzicami będzie się opierała na:

- a) wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci,
- b) włączaniu rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły,
- c) przedstawieniu aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa na różnych jego poziomach,
- d) indywidualną pracę z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.,
- e) prezentację założeń pracy informacyjno - doradczej szkoły na rzecz uczniów,

- f) zajęcia psychoedukacyjne służące wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci (np. warsztaty, mediacje, prelekcje),
- g) włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań zawodoznawczych szkoły,
- h) przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa ponadgimnazjalnego,
- i) indywidualną pracę z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.,
- j) gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowych w regionie,
- k) przedstawienie możliwości zatrudnienia na lokalnym (krajowym i unijnym) rynku pracy,
- l) udostępnianiu informacji edukacyjnozawodowej.

3. Praca z nauczycielami będzie polegała na:

- a) diagnozie uczniów na podstawie wywiadu z wychowawcą , wprowadzaniem tematyki dotyczącej niektórych profesji na poszczególnych zajęciach,
- b) wspieraniu w podejmowaniu decyzji edukacyjno - zawodowych uczniów i ich rodziców,
- b) utworzeniu i zapewnieniu ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zgodnie ze statutem szkoły,
- c) określeniu priorytetów dotyczących orientacji i poradnictwa zawodowego w ramach programu wychowawczego szkoły,
- d) realizacji działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli przyszłego pracownika,
- e) prowadzeniu zróżnicowanych metod aktywnego poznawania zawodów, osobowości i kierunków kształcenia oraz rynku pracy,
- f) integracji społecznej młodzieży wiejskiej z miejską oraz kształtowaniu właściwych stosunków interpersonalnych w środowisku szkolnym,
- g) zapoznawaniu się z zawodami przyszłości na rynku krajowym i unijnym,
- h) usytuowaniu blisko ucznia profesjonalnej pomocy doradczej zgodnie ze standardami Unii Europejskiej,
- i) włączaniu placówek, instytucji i zakładów pracy w proces orientacji zawodowej.

IV. Etapy realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

1. Moduł „Poznaj siebie” przewidziany jest do realizacji w I klasie i obejmuje następujące zagadnienia:
 - a) rozpoznanie swoich mocnych i słabych strony,
 - b) rozpoznanie predyspozycji, zainteresowań i zdolności,
 - c) ćwiczenie zachowań asertywnych,
 - d) omawianie elementów autoprezentacji,
 - e) uświadomienie własnych uzdolnień,
 - f) formułowanie własnych oczekiwań wobec przyszłej pracy,
 - g) analizę własnego potencjału i możliwości wykorzystania go na rynku pracy,
 - h) planowanie przyszłości zawodowej - kim chcę być.
2. Moduł „Poznaję zawody” przewidziany jest do realizacji w II klasie i obejmuje następujące zagadnienia:
 - a) rozpoznanie rynku pracy,
 - b) poznanie instytucji wspomagających proces poszukiwania pracy,
 - c) poznanie specyfiki wybranych zawodów,
 - d) poznanie własnych predyspozycji zawodowych,
 - e) poznanie różnych dziedzin życia społecznego i gospodarczego oraz zawodów z nimi związanych,
 - f) poznanie warunki pracy w najbardziej interesujących zawodach,
 - g) omówienie możliwych kierunków własnego rozwoju zawodowego,
 - h) poznanie warunków i środowiska pracy w poszczególnych zawodach.
3. Moduł „Jak realizować plany” przewidziany jest do realizacji w III klasie i obejmuje następujące zagadnienia:
 - a) poznanie procesu podejmowania decyzji,
 - b) poznanie instytucji wspierających w wyborze kierunku kształcenia,
 - c) poznanie własnych predyspozycji zawodowych,
 - d) poznanie specyfiki wybranej przez siebie szkoły,
 - e) poznanie specyfiki wybranego przez siebie zawodu,
 - f) czym kierować się przy wyborze szkoły,
 - g) gdzie szukać pomocy w wyborze kierunku dalszego kształcenia,
 - h) jakie jest zapotrzebowanie rynku pracy,
 - i) pomoc w logowaniu się do szkół ponadgimnazjalnych.

V. Formy realizacji Wewnętrzskiego Systemu Doradztwa Zawodowego

Realizacja zadań przyjętych w programie obejmuje:

1. Zajęcia informacyjno - doradcze z uczniami i rodzicami.
2. Informację edukacyjno – zawodową, która obejmuje gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno - zawodowej o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych uczelni - w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych, krzewienie samodzielnego pozyskiwania informacji poprzez korzystanie z portali dotyczących rynku pracy, programów multimedialnych do samobadania, informatorów, ulotek, broszur, itp..
3. Poradnictwo indywidualne w postaci porad i informacji zawodowych, diagnozy zdolności i predyspozycji.
4. Poradnictwo grupowe, czyli warsztatowe sesje doradcze, zajęcia służące wyposażeniu młodzieży w zasób wiedzy i umiejętności dotyczących np. poszukiwania pracy, samozatrudnienia, umiejętności interpersonalnych, planowania kariery zawodowej i innych; warsztaty dla nauczycieli służące doskonaleniu umiejętności doradczych.
5. Rynek pracy, czyli wycieczki, obserwacje, spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy, promowanie dobrych wzorców, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, zgodnie ze specyfiką kierunków kształcenia w szkole, spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców i stowarzyszeń pracodawców, (oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia), targi pracy, targi edukacyjne, zakłady pracy, instytucje rynku pracy, uczelnie wyższe i inne.

VI. Metody pracy

1. Ankiety.
2. Testy wiedzy.
3. Zajęcia warsztatowe.
4. Pogadanki.
5. Konsultacje indywidualne.
6. Wyjazdy do szkół.
7. Odwiedziny w zakładach pracy.
8. Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.
9. Rozmowy doradcze.

VII. Efekty

Program nakierowany jest na rozwój umiejętności planowania własnej drogi edukacyjno - zawodowej poprzez dodatkowe zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne, które rozwiną wśród uczniów kompetencje kluczowe takie jak: przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność oraz kompetencje społeczne.

Dodatkowe korzyści płynące z realizacji programu to:

1. Baza informacji edukacyjnej i zawodowej oraz jej systematyczna aktualizacja.
2. Dostępność do informacji zawodowej zarówno uczniów, rodziców, jak i nauczycieli,
3. Trafniejsze decyzje edukacyjno - zawodowe,
4. Pomoc rodzinie w kształtowaniu postaw dzieci związanych z planowaniem kariery zawodowej,
5. Wpływ na aktywność zawodową młodych ludzi.
6. Poznanie przez uczniów siebie, swoich mocnych stron i cech psychicznych.
7. Poszerzenie u uczniów wiedzy o różnych zawodach i poznanie środowiska pracy, zadania i czynności związanych z wykonywanymi zawodami.
8. Zwiększenie efektywności komunikowania się z ludźmi.
9. Nauka autoprezentacji.
10. Zdobywanie wiedzy dotyczącej radzenia sobie w sytuacjach trudnych np. przystosowanie się do nowych warunków pracy.
11. Umiejętność dokonywania selekcji informacji związanych z rynkiem pracy.
12. Wsparcie rodziców i nauczycieli w zakresie wiedzy zawodoznawczej.

VIII. Plan działań

Zadanie	Metoda	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Zapoznanie Rady Pedagogicznej z Wewnątrzszkolnym Systemem Doradztwa Zawodowego	prelekcja	doradca zawodowy	wrzesień
Zapoznanie rodziców z Wewnątrzszkolnym Systemem Doradztwa Zawodowego	pogadanka	wychowawca doradca zawodowy	wrzesień
Pedagogizacja rodziców w zakresie zawodoznawstwa	spotkania konsultacje	doradca zawodowy	cały rok
„Poznaj swoje dziecko, jego potrzeby, predyspozycje i zainteresowania	spotkania konsultacje	pedagog doradca zawodowy	cały rok
Informacje dla rodziców o szkołach i lokalnym rynku pracy – spotkania z doradcą zawodowym, porady, konsultacje	pogadanka	doradca zawodowy wychowawca	styczeń - marzec
Szkolny Ośrodek Kariery	poradnictwo indywidualne	doradca zawodowy	cały rok
Co wiem o sobie? – moje słabe i mocne strony - analiza	ankieta	pedagog	październik
Zajęcia warsztatowe w ramach poradnictwa grupowego. Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów	warsztaty pogadanki spotkania	pedagog doradca zawodowy	I semestr
Poznaj samego siebie	warsztaty	pedagog doradca zawodowy wychowawca	I semestr
Jak radzić sobie ze stresem?	warsztaty	pedagog doradca zawodowy wychowawca	I semestr
Moja przyszłość – kim chce być?	warsztaty	pedagog doradca zawodowy wychowawca	I semestr
Poznajemy zawody	spotkania	pedagog doradca zawodowy wychowawca	II semestr
Lokalny rynek pracy	warsztaty	pedagog doradca zawodowy	II semestr
Dorosłość i funkcjonowanie w nieodpowiedzialność i konsekwencje działań	pogadanka	pedagog doradca zawodowy wychowawca	I semestr
Sztuka autoprezentacji	warsztaty	doradca zawodowy	I semestr

Jak radzić sobie z trudnymi wyborami, gdzie szukać pomocy	pogadanka	pedagog doradca zawodowy	I semestr
Europejski rynek pracy	warsztaty	pedagog doradca zawodowy	pedagog
Zawody przyszłości- perspektywy zatrudnienia	pogadanka	pedagog doradca zawodowy	cały rok
Oferty edukacyjne szkolnictwa ponadgimnazjalnego	dni otwarte targi szkół informatory ulotki broszury	dyrektor pedagog doradca zawodowy	luty - maj
Gromadzenie, i udostępnianie informatorów edukacyjnych i zawodowych uczniom i rodzicom	gazetka informacyjna	pedagog doradca zawodowy	cały rok
Zapoznanie uczniów z zasadami rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych	warsztaty spotkania indywidualne	doradca zawodowy wychowawca	marzec - czerwiec
Prowadzenie konsultacji indywidualnych dla uczniów w ramach poradnictwa indywidualnego, rodziców i nauczycieli	spotkania indywidualne	doradca zawodowy	cały rok

VII. Monitoring i ewaluacja

Ewaluacja Wewnętrzny Systemu Doradztwa jest niezbędna, aby działania doradcy zawodowego były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów Gimnazjum im. Lotników Polskich w Płocicznie-Tartak. W tym celu potrzebne będzie:

1. Śledzenie losów absolwentów.
2. Obserwacja własna zajęć grupowych i indywidualnych.
3. Sprawozdanie z realizacji Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego.